

ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบ Active Learning ของนักศึกษามหาวิทยาลัย

The Causal Factors Affecting Students' Active Learning in Active Learning

ธนพัฒน์ อินทวิ

Tanapat Intawee

มหาวิทยาลัยศิลปากร

Silpakorn University, Thailand.

Email: a_siam103@hotmail.com

Received November 1, 2020; Revised December 23, 2020; Accepted December 26, 2020

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบ Active Learning ของนักศึกษามหาวิทยาลัย และตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบ Active Learning ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานผู้วิจัยใช้ดัชนีชี้วัดความกลมกลืน ประกอบด้วยค่าไค-สแควร์ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว และค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณ

ผลการวิจัย พบว่า จากภาพผลการศึกษาค้นคว้าปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบ Active Learning ของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่า ตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบ Active Learning ในทางบวกมากที่สุด คือ ผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.67 สำหรับผลการตรวจสอบความสัมพันธ์กับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีความสอดคล้องกัน โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่า 32.50 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p\text{-value} = 0.49$

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ; การเรียนรู้แบบใฝ่รู้; Active Learning

Abstract

The purpose of this research was to investigate the causal factors affecting students' active learning in active learning. To check the consistency between factors influencing the student's active learning satisfaction with empirical data. The samples were 400 university students in Bangkok. Questionnaire Statistics used in data analysis are frequency, percentage, mean, and standard deviation. For statistics used to test hypotheses, the researchers used the index of harmony. Composed of chi-square values. Relative chi-square values (X^2 / df), Relative Harmonization Index (CFI), Harmonization Index (GFI), Adjusted Harmonious Index (AGFI) Mean squared error of approximation (RMSEA)

The results of the study show that the causal factors affecting the learning achievement of active learning of university students found that the causal factors directly affect the learning satisfaction in active learning in a very positive way. The most beneficial results are: The coefficient of influence was 0.67 for the results of the empirical data consistency check. Consistent The data analysis revealed that the chi-squared (X^2) value was 32.50, significant at $p\text{-value} = 0.49$.

บทนำ

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาปัจจุบันถือได้ว่า ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถและความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บทบาทที่สำคัญอย่างมากในการเรียนการสอนของอาจารย์และนักศึกษา อีกทั้งหลักสูตรและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กำหนดแนวทางการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ นอกจากการเรียนการสอนจะใช้หนังสือที่กำหนดให้เรียนในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวคงไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ ดังนั้นการนำวิธีการจัดการเรียนรู้ แบบใฝ่รู้ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ นักศึกษาได้เรียนรู้ร่วมกันและได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง รู้หน้าที่ วิธีการศึกษาและการทำงานในวิชาที่เรียน ให้สำเร็จ ซึ่งผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้า อ่าน ฟัง พูด คิดและเขียนอย่างกระตือรือร้น เพื่อให้เกิดทักษะในการคิดขั้นสูงคือการวิเคราะห์และการสังเคราะห์และก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น (ณัฐรุณี ทรัพย์อุปถัมภ์, 2556)

Active Learning เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง, 2554) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวก ส่งเสริมให้เกิดการสังเคราะห์ การประเมินค่า จากสิ่งที่ได้รับจาก กิจกรรมการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ, 2548; สถาพร พุทธิพิฏฐกุล, 2558) Active Learning นับเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบหนึ่งที่มีมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างเต็มที่ เป็นกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, เพียว ยินดีสุข, 2557) โดยมีกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหา โดยมีกระบวนการเรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมิน (Bonwell & Eison, 1991)

ในปัจจุบันการเรียนการสอนแบบ Active Learning เป็นที่นิยมและยอมรับมากขึ้นเพราะมีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีต่างๆ มีความทันสมัยและมีทางเลือกที่มากขึ้น (ดาบสองคม, 2560) โดยมีการจัดบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาความคิด การวิเคราะห์วิจารณ์ การรวบรวมข้อมูลการศึกษา ค้นคว้า การตัดสินใจที่รอบคอบและถูกต้อง สามารถส่งเสริมให้เกิดกระบวนการในการทบทวนความเข้าใจ และเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งผลต่อแรงจูงใจและความพึงพอใจของผู้เรียน (อภิรดี นันทศุภวัฒน์และคณะ, 2557) และปัญหาล้วนใหญ่ที่นักศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับการมีพฤติกรรมที่ดี ขาดความกระตือรือร้น ไม่เตรียมการล่วงหน้ามาหรือไม่คุ้นเคยกับการเรียนการสอนแบบ Active Learning ซึ่งเป็นการต้องการให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือกระทำด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุที่เกิดจากกระบวนการสร้างแรงจูงใจของนิสิตต่ำทำให้ นิสิตขาดความอดทน และขาดความกระตือรือร้น ขาดความมุ่งมั่น ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ขาดแรงจูงใจ ดังที่กล่าวมาได้โดยนำ Active Learning มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สามารถพัฒนาให้ความสนใจของผู้เรียนในบทเรียนมีมากขึ้น พัฒนาขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ดีมากขึ้นได้และนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ได้ดีกว่าเดิม

ดังนั้น คณะวิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความพึงพอใจของการเรียนแบบ active learning ของนักศึกษามหาวิทยาลัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการหลักสูตรให้เกิดผลดีแก่ผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด

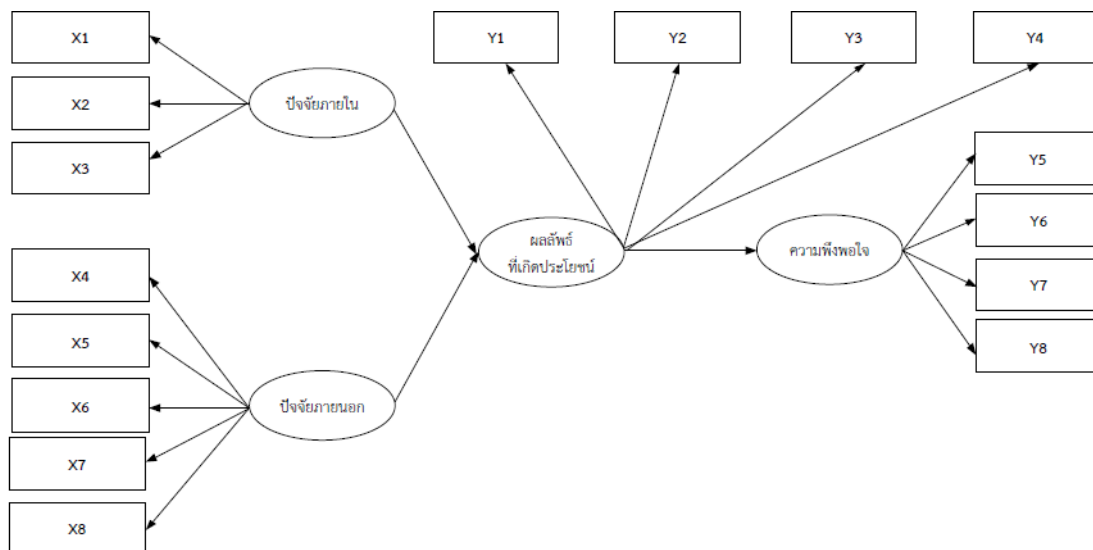
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนแบบ active learning ของนักศึกษามหาวิทยาลัย
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบ active learning ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดและทฤษฎี ประกอบด้วย ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านทัศนคติที่มีต่อการเรียนแบบ active learning ด้านความเชื่อ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านคุณลักษณะอาจารย์ ด้านสื่อและ

สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและเน้นผู้เรียนเป็น โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

- หมายเหตุ :
- X1 หมายถึง ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง
 - X2 หมายถึง ด้านทัศนคติที่มีต่อการเรียนแบบ active learning
 - X3 หมายถึง ด้านความเชื่อ
 - X4 หมายถึง ด้านการจัดการเรียนการสอน
 - X5 หมายถึง ด้านการวัดและประเมินผล
 - X6 หมายถึง ด้านคุณลักษณะอาจารย์
 - X7 หมายถึง ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน
 - X8 หมายถึง ด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - Y1 หมายถึง เพิ่มทักษะการเรียนรู้ในเนื้อหาแต่ละบทเรียน
 - Y2 หมายถึง มีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น
 - Y3 หมายถึง มีการคิดและค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
 - Y4 หมายถึง มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย
 - Y5 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ
ความถนัดและศักยภาพของผู้เรียน
 - Y6 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิด
การจัดการเรียนรู้ตามสถานการณ์ต่างๆ
 - Y7 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

Y8 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการผสมผสานระหว่างสาระการเรียนรู้ในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และความเป็นสากล

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร สำหรับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงลักษณะข้อมูลการวิจัยที่ต้องใช้สถิติวิเคราะห์ขั้นสูงคือ การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) จึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้สอดคล้องกับการใช้สถิติเป็นเบื้องต้น คือ ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่เป็นเกณฑ์สำหรับการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างคือต้องมีขนาดกลุ่มตัวอย่างประมาณ 10-20 คนต่อ 1 พารามิเตอร์ตัวอย่าง (Hair, Black, Babin & Anderson, 2010) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 16 ตัวแปร ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 ตัวอย่างแต่เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของข้อมูลให้มากขึ้น ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีก 80 ตัวอย่าง รวมเป็น 400 ตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่างวิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) (วรรณิ แกมเกตุ, 2551)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม โดยแบบสอบถามเป็นลักษณะปลายปิด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ ได้แก่ เพศ ชั้นปีการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามกำหนดระดับความคิดเห็นตามแบบมาตราประมาณค่าของ Likert (Rating Scale)

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือมีการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alphas Coefficient) ซึ่งมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.876 แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่สูงและยอมรับได้ (ชไมพร กาญจนกิจสกุล, 2555)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 การวิเคราะห์ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์และคำนวณขนาดอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัย ได้แก่ ค่าสถิติไค-สแควร์เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความสอดคล้องมีค่าเป็นศูนย์ถ้าค่าสถิติไค-สแควร์มีค่าต่ำมากหรือยิ่งเข้าใกล้ศูนย์มาก

เท่าใดแสดงว่าข้อมูลโมเดลลิสเรลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Hair et al. 2010) และค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (RMSEA) ที่น้อยกว่า .05

ผลการวิจัย

ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 63.75 กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีการศึกษาที่ 3 จำนวน 157 คน คิดเป็น 39.25 จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 และลักษณะการพักอาศัย ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับเพื่อนในรูปแบบหอพัก จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 61.50

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบ active learning ของนักศึกษามหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายใน

รายการ	Mean	SD	ความหมาย
ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง	4.28	0.60	มากที่สุด
ด้านทัศนคติที่มีต่อการเรียนแบบ active learning	4.24	0.58	มากที่สุด
ด้านความเชื่อ	4.24	0.61	มากที่สุด
รวมด้านปัจจัยภายใน	4.25	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของปัจจัยภายใน มีความคิดเห็นโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง ($\bar{X} = 4.28$) ด้านทัศนคติที่มีต่อการเรียนแบบ active learning และด้านความเชื่อ ($\bar{X} = 4.24$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก

รายการ	Mean	SD	ความหมาย
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.89	0.57	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล	4.16	0.60	มาก
ด้านคุณลักษณะอาจารย์	4.15	0.57	มาก
ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน	4.07	0.62	มาก
ด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและนั่นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.12	0.51	มาก
รวมด้านปัจจัยภายนอก	4.08	0.57	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของปัจจัยภายนอก มีความคิดเห็นโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.16$) ด้านคุณลักษณะอาจารย์ ($\bar{X} = 4.15$) และด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.12$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์

รายการ	Mean	SD	ความหมาย
1.เพิ่มทักษะการเรียนรู้ในเนื้อหาแต่ละบทเรียน	3.94	0.72	มาก
2.มีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น	3.78	0.63	มาก
3.มีการคิดและค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	3.68	0.62	มาก
4.มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.86	0.65	มาก
รวมด้านผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์	3.82	0.66	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์ มีความคิดเห็นโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ เพิ่มทักษะการเรียนรู้ในเนื้อหาแต่ละบทเรียน ($\bar{X} = 3.94$) มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.86$) และมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น ($\bar{X} = 3.78$) ตามลำดับ

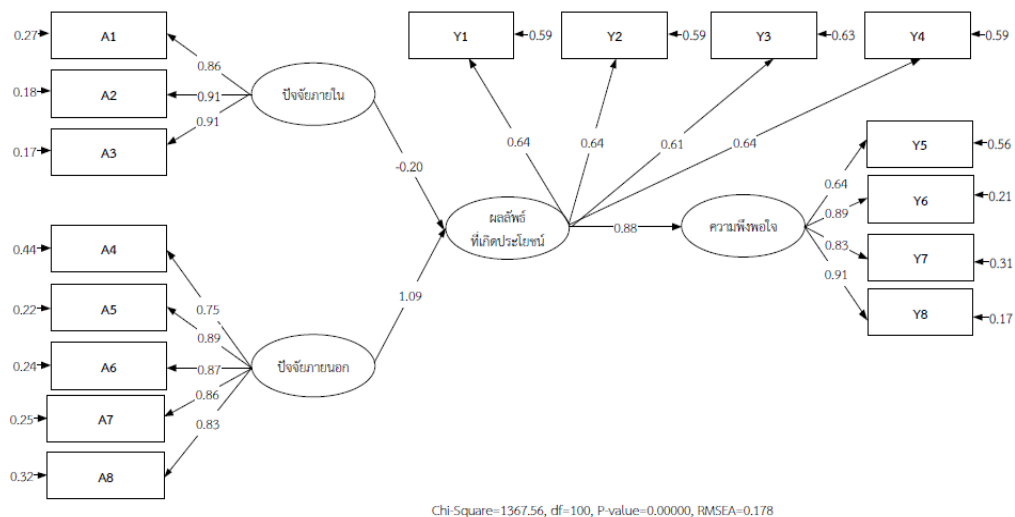
ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนแบบ active learning ของนักศึกษามหาวิทยาลัย

รายการ	Mean	SD	ความหมาย
1.ความพึงพอใจต่อการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความถนัดและศักยภาพของผู้เรียน	3.81	0.64	มาก
2.ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเรียนรู้ตามสถานการณ์ต่างๆ	4.13	0.73	มาก
3.ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	4.20	0.69	มาก
4.ความพึงพอใจต่อการผสมผสานระหว่างสาระการเรียนรู้ในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และความเป็นสากล	4.22	0.71	มากที่สุด
รวม	4.09	0.69	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของความพึงพอใจ มีความคิดเห็นโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ความพึงพอใจต่อการผสมผสานระหว่างสาระการเรียนรู้ในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และความเป็นสากล ($\bar{X} = 4.22$) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ($\bar{X} = 4.20$) และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

โดยเน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเรียนรู้ตามสถานการณ์ต่างๆ ($\bar{X} = 4.13$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบ active learning ของนักศึกษามหาวิทยาลัย (ก่อนปรับโมเดล)

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบ active learning ของนักศึกษามหาวิทยาลัย (ก่อนปรับโมเดล)

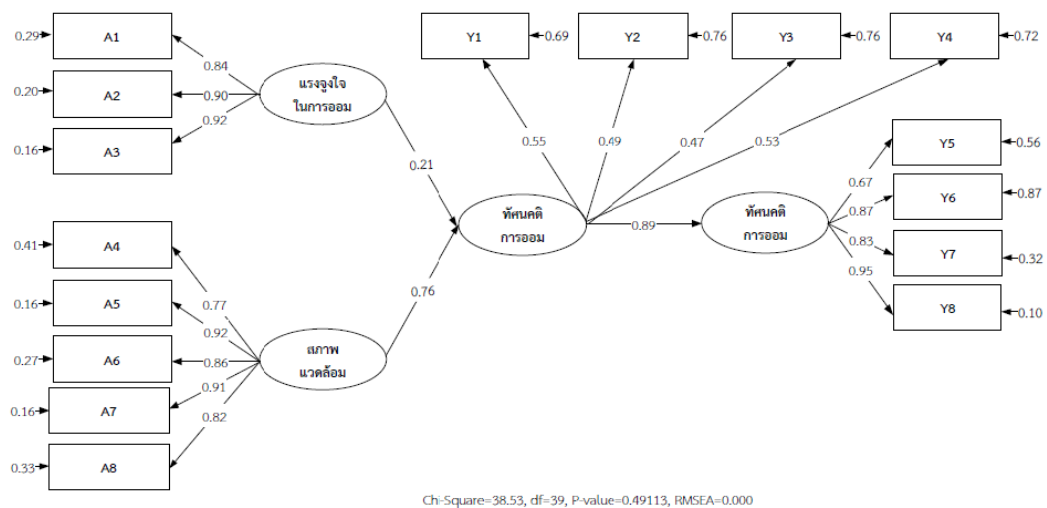
ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบ active learning ของนักศึกษามหาวิทยาลัย (ก่อนปรับโมเดล)

รายการ	เกณฑ์	ค่าที่คำนวณได้	ผลการพิจารณา
χ^2	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	1367.56	–
df	–	100	–
p-value	$P > 0.05$	0.00	–
χ^2/df	$\chi^2/df < 2$	13.67	ไม่ผ่านเกณฑ์
CFI	ค่าเข้าใกล้ 1.0	0.93	ไม่ผ่านเกณฑ์
GFI	ค่าเข้าใกล้ 1.0	0.70	ไม่ผ่านเกณฑ์
AGFI	ค่าเข้าใกล้ 1.0	0.59	ไม่ผ่านเกณฑ์
RMSEA	ค่าเข้าใกล้ 0.0	0.178	ไม่ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่า 1367.56 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p\text{-value} = 0.00$ ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) = 13.67 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพันธ์ (CFI) = 0.93 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) = 0.70 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่

ปรับแก้แล้ว (AGFI) = 0.59 และค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณ (RMSEA) = 0.178 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ทุกค่า

ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบ active learning ของนักศึกษามหาวิทยาลัย (หลังปรับโมเดล)

ภาพที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบ active learning ของนักศึกษามหาวิทยาลัย (หลังปรับโมเดล)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบ active learning ของนักศึกษามหาวิทยาลัย (หลังปรับโมเดล)

รายการ	เกณฑ์	ค่าที่คำนวณได้	ผลการพิจารณา
χ^2	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	38.53	–
df	–	39	–
p-value	$P > 0.05$	0.49	–
χ^2/df	$\chi^2/df < 2$	0.98	ผ่านเกณฑ์
CFI	ค่าเข้าใกล้ 1.0	1.00	ผ่านเกณฑ์
GFI	ค่าเข้าใกล้ 1.0	0.99	ผ่านเกณฑ์
AGFI	ค่าเข้าใกล้ 1.0	0.99	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	ค่าเข้าใกล้ 0.0	0.000	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบ Active Learning ของนักศึกษามหาวิทยาลัย (หลังปรับโมเดล) พบว่า ตัวแปรสาเหตุมีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบ Active Learning ในทางบวกมากที่สุด คือ ด้านผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.89

ตารางที่ 5 อิทธิพลทางตรง (DE) อิทธิพลทางอ้อม (IE) อิทธิพลรวม (TE) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง (R^2) ของตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลต่อตัวแปรความพึงพอใจในการเรียนแบบ Active Learning

ตัวแปรเชิงสาเหตุ	ด้านผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์			ด้านความพึงพอใจ		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE
ด้านปัจจัยภายใน	0.21	–	0.21	–	0.19	0.19
ด้านปัจจัยภายนอก	0.76	–	0.76	–	0.67	0.67
ด้านผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์	–	–	–	0.89	–	0.89

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาความพึงพอใจในการเรียนแบบ Active Learning ซึ่งเป็นผลลัพธ์สุดท้ายของโมเดล พบว่า ได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดจาก ด้านผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์ รองลงมา ด้านปัจจัยภายนอก และด้านปัจจัยภายใน ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบ active learning ของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีการศึกษาที่ 3 จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน และลักษณะการพักอาศัย ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับเพื่อนในรูปแบบหอพัก ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของปัจจัยภายใน มีความคิดเห็นโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยให้ความสำคัญกับด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองมากที่สุด รองลงมาคือด้านทัศนคติที่มีต่อการเรียนแบบ Active Learning และด้านความเชื่อ สำหรับด้านปัจจัยภายนอก มีความคิดเห็นโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญกับด้านการวัดและประเมินผล โดยเห็นว่าควรมีการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนใช้วิธีการหลากหลาย เช่น การทำแบบฝึกหัด การทำชิ้นงาน การนำเสนอหน้าชั้น แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การทดสอบย่อยระหว่างเรียน และการถาม-ตอบในห้องเรียน เป็นต้น รวมทั้งการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การปฏิบัติงาน การทำโครงการการบันทึกการเรียนรู้ การทำแฟ้มสะสมงานและการทำรายงาน สำหรับด้านคุณลักษณะอาจารย์ เห็นว่าควรมีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เข้าพบเพื่อปรึกษาหารือและให้คำแนะนำ การรับฟังความคิดเห็นและข้อวิจารณ์ของผู้เรียน เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของเมฆ ทรงอาจ (2558) ได้ศึกษารูปแบบการเรียนการสอน รายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู (200 204) โดยใช้การสอนแบบมีส่วนร่วมของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น พบว่า ความพึงพอใจของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active Learning) รายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู (200 204) พบว่า โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณลักษณะ

อาจารย์อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์กันตามลำดับ

และหากพิจารณาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของความพึงพอใจในการเรียนแบบ Active Learning ซึ่งเป็นผลลัพธ์สุดท้ายของโมเดล พบว่า ได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดจาก ด้านผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์ รองลงมา ด้านปัจจัยภายนอก และด้านปัจจัยภายใน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรติ นันทศุภวัฒน์ (2556) พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเชิงปริมาณและคุณภาพต่อผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์กับนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในด้านบวก สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ด้วยตนเอง และ เพิ่มทักษะในการเรียนรู้ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการศึกษาพบว่าในการจัดการเรียนแบบ Active Learning ควรมีแนวทางดังต่อไปนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรมีรูปแบบการสอนและกิจกรรมที่หลากหลายในเชิงบูรณาการ เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น เช่น การยกตัวอย่าง การสาธิตและการให้ฝึกปฏิบัติเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา เนื่องจากงานวิจัยพบว่าผู้เรียนจะสามารถทำความเข้าใจได้มากยิ่งขึ้น
2. ด้านการวัดและประเมินผล ควรมีการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนใช้วิธีการที่หลากหลาย เนื่องจากการเรียนรู้ในลักษณะปฏิบัตินั้นสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างความเข้าใจได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น
3. ด้านคุณลักษณะอาจารย์ ควรมีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เข้าพบเพื่อปรึกษาหารือและให้คำแนะนำ การรับฟังความคิดเห็นและข้อวิจารณ์ของผู้เรียน เป็นต้น เนื่องจาก ผู้เรียนนั้นต้องการแลกเปลี่ยนความรู้กับอาจารย์ผู้สอน
4. ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ควรมีการใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ทำให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ได้เร็ว อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการที่เข้าใจได้ง่าย
5. การศึกษานี้ช่วยในการยืนยันองค์ประกอบของความพึงพอใจในการเรียนแบบ active learning ของนักศึกษามหาวิทยาลัย จะต้องมาจาก 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านทัศนคติที่มีต่อการเรียนแบบ active learning ด้านความเชื่อ 2) ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านคุณลักษณะอาจารย์ ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 3) ผลลัพธ์ ประกอบด้วย การเพิ่มทักษะการเรียนรู้ในเนื้อหาแต่ละบทเรียน การมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น การมีการคิดและค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และการ

มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เนื่องจากสิ่งเหล่านี้เป็นตัวช่วยในการส่งเสริมให้ผู้เรียนนั้นเกิดกระบวนการเรียนรู้แบบใฝ่รู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นที่จะเรียนรู้และหาแหล่งความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากอาจารย์ผู้สอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ องค์ประกอบของความพึงพอใจในการเรียนแบบ active learning ของ นักศึกษามหาวิทยาลัย สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมที่ ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยศึกษาในหลายสถาบันการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ. (2548). *เด็กไทยใครว่าโง่*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์พริ้นติ้ง
- ชไมพร กาญจนกิจสกุล. (2555). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. ดาก: โพรเจ็คท์-โพร.
- ณัฐรุณ ทรัพย์อุปถัมภ์. (2556). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนารัฐธรรมนูญ*. จันทบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เมษ ทรงอาจ. (2558). *รูปแบบการเรียนการสอน รายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู (200 204) โดยใช้การสอนแบบมีส่วนร่วมของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง. (2554). *ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: Openworld.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สถาพร พงษ์พิบูล. (2556). *ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ เพียว ยินดีสุข. (2557). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อภิรดี นันทคุุณวัฒน์. (2556). *ความพึงพอใจและผลลัพธ์ของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในกระบวนการวิชาภาวะผู้นำและการจัดการทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล (วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Bonwell, C. C., and Eison, J. A. (1991). *Active learning: Creating excitement in the classroom*. ERIC Digests (ED340272, pp. 1–4). George Washington University, Washington D.C.: ERIC Clearinghouse on Higher Education.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate Data Analysis: A Global Perspective*. (7th ed). New Jersey: Pearson Education.